

Залізисті та миш'яковисті мінеральні води.

До залізистих мінеральних вод відносять води з вмістом Fe не менше 10 мг/дм³ (в основному це Fe⁺²).

За вмістом Fe (Fe⁺², Fe⁺³) виділяють 3 групи залізистих вод:

- слабо залізисті 10-40 мг/дм³
- міцні залізисті 40-100 мг/дм³
- дуже міцні залізисті мг/дм³

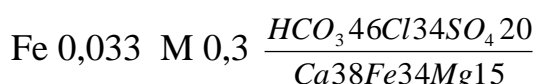
Серед залізистих вод найбільш відомі азотні і вуглекислі.

□ *Виділяється 2 типи мінеральних вод серед азотних-залізистих мінеральних вод.*

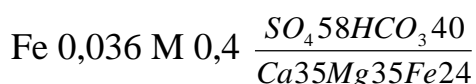
1. Слабомінералізовані, слабозалізисті, різного іонного складу.

Відносять води Поліострівського і Марціального типу. Ці води формуються в Q відкладеннях в корі вивітрювання корінних порід. Збагачення залізом пов'язане з окисненням залізовмісних мінералів (пірит, гематит, магнетит, лимоніт)

а) Приклад: Поліострівська вода в Санкт-Петербурзі Q all (10 м). (Це перший курорт в Росії - 1709 р. Залізо накопичувалося в результаті окислення піриту, який є в докембрійських відкладеннях і виходить на поверхню).

б) Приклад: Марціальні води (Карелія) четвертинний делювій

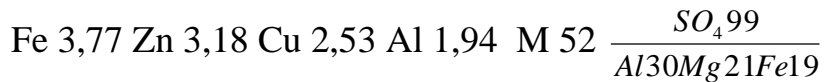
2. Кислі, дуже кислі міцні Fe SO₄ води, що формуються в зонах окислення сульфідних руд. Такі води називаються купоросними, копальневими.

Для них характерно:

- pH 1,5-3,5 кисле середовище (часто присутня вільна сірчана кислота)
- M 1,3-3 г/дм³, іноді до 50-80 г/дм³.

- крім підвищеного вмісту Fe, вони часто містять підвищенні концентрації інших металів Cu, Zn, Al і ін.

Приклад: Дехтярське родовище – поліметалеве

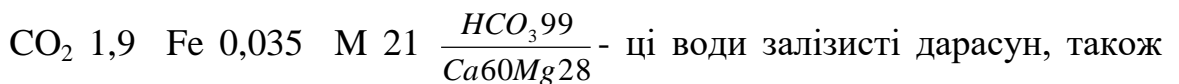
Такі води в бальнеологічній практиці використовуються мало.

Приклад: Італія (Ронченьюо і Левіко).

□ **Вуглекислі Fe мінеральні води.** Вони бікомпонентних.

Ці води M від 1 до 10 г/дм³, найчастіше HCO₃, а й ін. Відомі вони в провінції вуглекислих мінеральних вод. Зустрічаються на Кавказі, Карпатах, Забайкаллі, Примор'я і інших місцях.

Приклад: Келечен.

відомі залізисті нарзани, баржомі і Єсентуки.

Миш'яковисті мінеральні води.

As вигляді солей миш'яковистою кислоти H₃As + ³O₃ або миш'якової кислоти H₃As + ⁵O₄.

Мінімальний вміст As 0,7 мг/дм³.

Миш'яковисті води поділяються на:

- миш'яковисті 0,7-5 мг/дм³
- міцно миш'яковисті 5-10 мг/дм³
- дуже міцні миш'яковисті більше 10 мг/дм³.

Води, що містять миш'як поділяють на:

а) Вуглекислі миш'яковисті.

Родовища розведені на Кавказі, Сахаліні, Камчатці, Закарпатті. Високо газонасичені CO₂ до 3,5-9 г/дм³.

Аніонний склад: $\text{HCO}_3\text{-Cl}$, Cl-HCO_3 або змішаний, в катіонному складі - Na.

Концентрація As від слабких до дуже міцних (максимум 60-70 мг/дм³ в Сенігорських мінеральних водах Сахаліну). Майже завжди присутній В у вигляді борної кислоти. Багато з цих вод є Si-ми, Fe-ми, іноді J-Br, іноді Li.

Приклад: Сенігорская вода (Сахалін) - в зоні дроблення в піщано-конгломератних свиті неогену

На Україні більш високий вміст миш'яку відомо в воді курорту Гірська Тиса (до 40 мг / дм³). Вода вуглекисла, миш'яковисті, залозиста, J-Br. Склад Cl-Na.

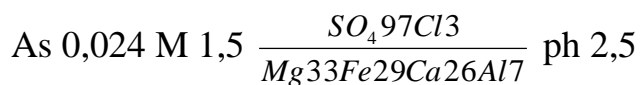
б) Миш'якові, кислі води різного типу або купоросні.

Пов'язані із зоною окислення рудничних родовищ і це визначає їх особливості.

Низька температура від 2 до 19 0С, по газовому складу розчинені O-N гази.

Вода кисла, ph 0,5-2,6. за змістом миш'яку дуже міцні $\square$ 10 мг / дм³. Мінералізація невисока або середня до 10 г / дм³. За аніоном складу SO₄, крім As, часто містять Fe, Al, Mn, Cu, Zn.

Приклад: джерело Зуби (Грузія)

Найбільше родовище As-тих вод Нелачевское родовище на Камчатці. Склад В, Si. Води ці - вуглекислі миш'яковисті.